

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL PEN-Y-BONT AR OGWR

GEIRFA TERMAU ARIANNOL

GEIRFA TERMAU ARIANNOL	
Croniad	Symiau sydd wedi'u hennill neu eu gwario ond heb eu derbyn eto.
Cyllid Allanol Cyfun (AEF)	Mae cyllid allanol cyfun (AEF) yn cynrychioli'r cymorth ar gyfer gwariant refeniw lleol gan Lywodraeth Cymru ac mae'n cynnwys grant fformiwla. Mae'r grant fformiwla yn cynnwys y grant cynnal refeniw (RSG), a'r rhan ddosbarthadwy o ardrethi annomestig (NDR). Penderfynir symiau yn flynyddol ac o flaen pob blwyddyn ariannol newydd fel rhan o'r Setliad Ariannol Llywodraeth Leol.
Cost wedi'i Hamorteiddio	Cost wedi'i hamorteiddio yw'r swm y mesurir rhai asedau neu rwymedigaethau ariannol ac mae'n cynnwys: swm cydnabyddiaeth gychwynnol, cydnabyddiaeth ddilynol o incwm llog/treuliau gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, ad-daliadau a cholledion credyd.
Blwydd-dal	Dull o ad-dalu benthyciad lle mae'r taliad arian parod yn aros yn gyson dros oes y benthyciad, ond mae'r gyfran o log yn gostwng ac mae'r gyfran o ad-daliad prifswm yn cynyddu dros amser. Mae morgeisi ad-dalu a benthyciadau personol yn tueddu i gael eu had-dalu trwy'r dull blwydd-dal.
Dyraniadau	Trosglwyddo cyllid i neu o gyfrif penodol e.e. cronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi.
Asedau	Unrhyw eitem o werth sy'n eiddo i endid (e.e. adeiladau, cerbydau). Gellir dosbarthu asedau fel asedau cyfredol neu gyfalaf lle mae gan yr ased oes ddefnyddiol o fwy na blwyddyn (e.e. adeiladau, cerbydau), neu ased gyfredol sy'n cynnwys arian parod neu asedau eraill y gellir disgwyl yn rhesymol iddynt gael eu trosi'n arian parod yn ystod cwrs arferol busnes gan gynnwys stociau, dyledwyr ac ati.
Rheoli Asedau	Stiwardiaeth asedau cyfalaf, gan gynnwys penderfyniadau ynghylch cynnal a chadw parhaus a gwaredu yn y pen draw.
Tystysgrif Archwilio	Y ddogfen sy'n cynnwys barn yr archwilydd allanol ynglŷn â chyfrifon, systemau a safonau sefydliad.
Cynllun Archwilio	Dull o adnabod archwiliad mewnol neu allanol o'r gwaith y maent yn bwriadu ei wneud dros y cyfnod cynllunio archwilio (hyd at flwyddyn) a'r adnoddau sydd eu hangen ar gyfer y gwaith hwnnw.

Terfyn awdurdodedig (<i>Rheoli Trysorlys</i>)	Uchafswm y ddyled y gall awdurdod lleol ei ddal yn gyfreithiol, a bennir yn flynyddol ymlaen llaw gan y Cyngor ei hun. Un o'r <i>Dangosyddion Darbodus</i> .
BACS	System talu awtomataidd bancwyr. System taliadau swmp y DU sy'n caniatáu trosglwyddiadau rhwng cyfrifon banc gyda dau ddiwrnod o rybudd, am dâl bach.
Dal Mechnïaeth	Dull o achub methiant <i>sefydliad ariannol</i> drwy ganslo rhywfaint o'i <i>adneuon</i> a <i>bondiau</i> . Gall buddsoddwyr ddioddef gostyngiad yn eu buddsoddiad ond efallai y byddant yn cael cyfranddaliadau yn y banc fel rhan o iawndal.
Mechnïo	Dull o achub methiant <i>sefydliad ariannol</i> trwy chwistrellu arian cyhoeddus. Mae hyn yn amddiffyn buddsoddwyr ar draul trethdalwyr.
Mantolen	Mae hyn yn cofnodi ciplun o asedau, rhwymedigaethau, balansau arian parod a chronfeydd wrth gefn y Cyngor ar ddyddiad diwedd y flwyddyn. Mae asedau net y Cyngor (asedau yn hytrach na rhwymedigaethau) yn cael eu cyfateb â'r cronfeydd wrth gefn a ddelir gan y Cyngor.
Band D	Mae anheddau yn cael eu neilltuo i wahanol fandiau treth y cyngor (A i I) yn seiliedig ar eu gwerth. Mae Band D yn cael ei ystyried yn fand canolrif. Gellir mesur treth y cyngor yn nhermau 'band D'. Yn hanesyddol, defnyddiwyd Band D fel y safon ar gyfer cymharu lefelau treth y cyngor rhwng ac ar draws awdurdodau lleol.
Cyfwerth â Band D	Mae annedd cyfwerth â Band D yn cynrychioli mesur safonol ar gyfer cymharu sylfaen treth y cyngor ar draws gwahanol ardaloedd. Er mwyn safoni'r sylfaen dreth, mae eiddo mewn bandiau eraill yn cael eu trosi i gyfwerth â Band D.
Banc	Cwmni rheoledig sy'n darparu gwasanaethau ariannol i gwsmeriaid.
Banc Lloegr	<i>Banc canolog</i> y DU, wedi'i leoli yn Llundain, sydd weithiau yn cael ei alw'n 'y banc' yn unig.
Cyfradd banc	Y gyfradd llog swyddogol a osodwyd gan y <i>Pwyllgor Polisi Ariannol</i> , a'r gyfradd llog a dalwyd gan y <i>Banc Lloegr</i> ar adneuon banc masnachol. Fe'i gelwir ar lafar yn 'gyfradd sylfaenol'.
Fformiwla Barnett	Y fformiwla a ddefnyddiwyd i ddyrannu cyfran yn seiliedig ar boblogaeth o'r newidiadau yn y gwariant a gynlluniwyd ar wasanaethau tebyg gan Adrannau Llywodraeth y DU i weinyddiaethau datganoledig Cymru, yr Alban a

	Gogledd Iwerddon. Mae Fformiwla Barnett yn cyfrifo maint y newid i'r gyllideb neilltuedig yn hytrach na chyfanswm y gyllideb a neilltuwyd.
Meincnodi	Dull i gynghorau weithio allan pa mor dda maen nhw'n gwneud, trwy gymharu eu perfformiad â chynghorau tebyg eraill, a chyda dangosyddion perfformiad.
Gwerth gorau	Dyletswydd statudol sy'n ddyledus gan awdurdodau lleol i'w cymuned leol, sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt wneud gwelliannau parhaus yn y ffordd y maent yn cyflawni eu swyddogaethau gan ystyried cyfuniad o economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.
Bond	Tystysgrif o ddyled <i>hirdymor</i> a gyhoeddir gan gwmni, llywodraeth, neu sefydliad arall, sy'n fasnachadwy ar farchnadoedd ariannol.
Benthycia	Fel arfer yn cyfeirio at y benthyciadau sy'n ddyledus a <i>bondiau</i> a gyhoeddwyd.
Brocer	Cwmni rheoledig sy'n cyfateb â naill ai rhoddwyr benthycwyr (brocer arian) neu brynwyr a gwerthwyr <i>Gwarannau</i> (brocer stoc) gyda'i gilydd er mwyn hwyluso trafodion.
Broceriaeth	Ffi a godir gan <i>Brocer</i> , fel arfer yn cael ei dalu gan y benthyciwr.
Cyllideb	Datganiad yn mynegi polisïau a lefelau gwasanaeth y Cyngor yn nhermau ariannol ar gyfer blwyddyn ariannol benodol. Yn ei ystyr ehangaf, mae'n cynnwys y gyllideb refeniw a'r rhaglen gyfalaf ac unrhyw ddiwygiadau awdurdodedig iddynt.
Llyfr Cyllideb	Y cyhoeddiad lle mae'r Cyngor yn nodi ei gyllideb ar gyfer blwyddyn ariannol benodol.
Pennaeth y Gyllideb	Ar gyfer gweithgaredd gwasanaeth penodol, y lefel o fanylder y cymeradwyir cyllidebau refeniw neu gyfalaf gan y Cyngor, boed yn y Llyfr Cyllideb, y rhaglen gyfalaf gymeradwy ddiweddaraf neu o ganlyniad i amcangyfrifon atodol a gymeradwywyd ar gyfer blwyddyn y gyllideb.
Deiliad y Gyllideb	Yr unigolyn unigol a enwir sy'n gyfrifol am sicrhau bod y gyllideb yn cael ei bodloni ac am amlygu pryd mae'r gyllideb yn debygol o gael ei dan-wario neu or-wario.
Rheoli Cyllidebol	Yr adolygiad parhaus o wariant ac incwm, refeniw a chyfalaf, yn erbyn lefelau cynlluniedig o wariant ac incwm i helpu i sicrhau bod amcanion gwasanaeth yn cael eu cyflawni ac nad yw adnoddau cyffredinol y Cyngor yn cael eu gor-wario na'u tan-wario.
Pwysau ar y Gyllideb	Gweler 'Pwysau'
Proffil y Gyllideb	Y patrwm gwariant neu weithgaredd tebygol yn ystod y cyfnod amser a gwmpesir gan y gyllideb. Er enghraifft,

	mae treth cerbydau yn ddyledus yn flynyddol, felly dylai'r gyllideb ar gyfer hynny fod yn y mis y mae'r taliad yn ddyledus yn hytrach na chael ei rhannu'n gyfartal dros flwyddyn. Mae costau staff, ar y llaw arall, fel arfer yn cael eu codi yn gyfartal dros gyfnod o amser.
Gostyngiadau Cyllideb	Mae gostyngiadau cyllideb yn fesurau i leihau cyllideb net y Cyngor. Gellir eu cyflawni mewn nifer o ffyrdd, gan gynnwys: * lleihau neu ddileu'r gwariant ar y gwasanaeth e.e. lleihau nifer y staff, darparu llai o wasanaeth. * cynhyrchu mwy o incwm i wrthbwysu costau gwasanaeth e.e. symud i adennill costau llawn. Mae'r ddau yn cael yr un effaith o ran lleihau'r gyllideb net sydd ei hangen i redeg y gwasanaeth hwnnw.
Gofyniad y Gyllideb	Gofyniad y Gyllideb yw swm y gwariant sy'n cael ei ariannu gan dreth y cyngor a chymorth cyffredinol gan lywodraeth ganolog, h.y. grant cymorth refeniw a chyfraddau annomestig wedi'u hailddosbarthu.
Trosglwyddiad Cyllideb	Gweler Trosglwyddiad
Cymdeithas Adeiladu	Sefydliad cydfuddiannol sy'n cyflawni swyddogaethau tebyg i <i>fanc manwerthu</i> ond mae'n eiddo i'w gwsmeriaid.
Cyfalaf	(1) Yn y tymor hir, fel mewn gwariant cyfalaf a derbyniadau cyfalaf, (2) Prifswm, fel mewn enillion cyfalaf a gwerth cyfalaf, (3) Buddsoddiadau mewn sefydliadau ariannol a fydd yn amsugno colledion, cyn uwch gredydwy'r heb eu gwarantu.
Rhaglen Gyfalaf	Cynllun ariannol y Cyngor sy'n cwmpasu cynlluniau cyfalaf a chynigion gwariant ar gyfer y flwyddyn gyfredol a nifer o flynyddoedd i ddod. Mae hefyd yn cynnwys amcangyfrifon o'r adnoddau cyfalaf sydd ar gael i ariannu'r rhaglen.
Taliadau Cyfalaf	Cyfrifiad o'r costau blynyddol, wedi'u cynnwys yn y cyfrifon refeniw o ddefnyddio asedau cyfalaf. Mae hyn yn cynnwys, lle bo hynny'n briodol, dibrisiant.
Gwariant Cyfalaf	Gwariant ar gaffael, creu neu wella asedau anghyfredol (adeiladau, offer a thir) a fwriedir i fod o fudd i gyfnodau cyfrifyddu yn y dyfodol neu wariant sy'n cynyddu capasiti, economi, effeithlonrwydd neu hyd oes ased presennol.
Cyllid Cyfalaf	Trefnu a rheoli'r arian sydd ei angen i ariannu <i>gwariant cyfalaf</i> , a'r cyfrifyddu cysylltiedig.

Gofyniad Ariannu Cyfalaf (CFR)	Angen sylfaenol awdurdod lleol i ddal dyled at ddibenion cyfalaf, sy'n cynrychioli'r gwariant cyfalaf cronnus sydd wedi'i dynnu ond heb ei ariannu eto. Mae'r CFR yn cynyddu gyda gwariant cyfalaf ac yn gostwng gyda chyllid cyfalaf a Darpariaeth Isafswm Refeniw (MRP).
Derbyniadau Cyfalaf	Derbyniadau cyfalaf yw'r arian y mae cynghorau yn ei dderbyn o werthiannau asedau, y mae ei ddefnydd fel arfer wedi'i gyfyngu i ariannu gwariant cyfalaf arall neu dalu dyled. Ni ellir defnyddio'r derbyniadau fel arfer i ariannu costau refeniw.
Strategaeth Gyfalaf	Dylai'r Strategaeth hon ddangos bod yr awdurdod yn cymryd penderfyniadau gwariant cyfalaf a buddsoddi yn unol ag amcanion gwasanaeth ac yn ystyried stiwardiaeth, gwerth am arian, doethineb, cynaliadwyedd a fforddiadwyedd yn briodol yn ei benderfyniadau buddsoddi cyfalaf.
Llif arian	Symud arian i mewn ac allan o sefydliad. Mae datganiad llif arian yn dangos yr holl symudiadau yn ystod y flwyddyn ariannol.
Taliadau Cymorth Canolog	Trosglwyddo costau o adrannau gwasanaethau canolog i adrannau gwasanaeth i adlewyrchu'r gwasanaethau cymorth a ddarperir, e.e. cyflogres, TGCh.
CIPFA	Mae'r Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddu yn un o sefydliadau cyfrifeg y DU. Yn unigryw, mae CIPFA yn arbenigo yn y sector cyhoeddus. O ganlyniad, mae CIPFA yn gyfrifol am osod safonau cyfrifyddu ar gyfer llywodraeth leol.
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES)	Mae hyn yn cofnodi incwm a gwariant y Cyngor yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant.
Eitem ddigwyddiadol	Swm o arian sydd wedi'i gynnwys mewn cyllideb i gwmpasu digwyddiadau posibl nad ydynt yn cael eu cyfrif yn benodol yn yr amcangyfrif cost penodol.
Cost cario	Pan fydd benthyciad yn cael ei fenthycu cyn fo angen, y gwahaniaeth rhwng y llog sy'n daladwy ar y benthyciad a'r incwm a enillir o fuddsoddi'r arian parod yn y cyfamser.
Parti i gontract	Y parti arall i fenthyciad, buddsoddiad neu gontract arall.
Terfyn partïon i gontract	Y swm uchaf y mae buddsoddwr yn fodlon ei fenthycu i barti i gontract, er mwyn rheoli risg credyd.
Cronfa'r Cyngor	Y gronfa y codir holl wariant refeniw y Cyngor arni
Treth y Cyngor	System o drethiant lleol a gyflwynwyd ym mis Ebrill 1993. Treth eiddo a godir ar gartrefi a bennir trwy leoli

	preswylfeydd o fewn 9 band prisio (A-I). Mae eithriadau ar gyfer mathau penodol o eiddo a gostyngiadau i bobl mewn amgylchiadau penodol.
Sylfaen Treth y Cyngor	Amcangyfrif o nifer yr eiddo y gellir codi tâl amdanynt, wedi'i fynegi fel nifer cyfatebol o eiddo 'Band D' yn ardal y Cyngor. Mae'n ofynnol i'r Cyngor roi gwybod i Lywodraeth Cymru yn flynyddol am ei Sylfaen Treth y Cyngor (ar 31 Hydref), y maent yn ei defnyddio yn y Setliad Ariannol Llywodraeth Leol, ac i ganiatáu i'r Cyngor, Awdurdod Heddlu De Cymru a Chynghorau Tref / Cymuned gyfrifo ffioedd Treth y Cyngor y flwyddyn ganlynol.
Gostyngiad Treth y Cyngor	Mae Gostyngiad Treth y Cyngor (CTR) yn darparu cymorth i'r rhai ar incwm isel sydd ag atebolrwydd i dalu treth y cyngor
Cyllidebau Ledled y Cyngor	Mae'r rhain yn cynnwys cyllidebau, darpariaethau a gwasanaethau sy'n berthnasol ledled y Cyngor, ac nad ydynt yn cael eu rheoli gan gyfarwyddiaeth unigol.
Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI)	Y brif gyfradd chwyddiant a ddefnyddir yn y DU yw'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI). Mae Canghellor y Trysorlys yn seilio targed chwyddiant y DU ar y Mynegai Prisiau Defnyddwyr. Mae'r targed chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr wedi'i osod ar hyn o bryd ar 2%. Mae'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr yn wahanol i'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr gan fod y Mynegai Prisiau Defnyddwyr yn eithrio costau tai.
Cyfnewid Diffyg daliad Credyd	Mae cyfnewid diffyg daliad credyd (CDS) yn ddeilliad neu gontract ariannol sy'n caniatáu i fuddsoddwr "gyfnewid" neu wrthbwysu ei risg credyd gyda risg buddsoddwr arall.
Sgôr credyd	Barn ffurfiol gan asiantaeth graddio credyd o allu parti i gontract yn y dyfodol i fodloni ei rwymedigaethau ariannol. Gan mai dim ond barn ydyw, nid oes unrhyw warant na fydd sefydliad â sgôr uchel yn diffyg dalu.
Asiantaeth graddio credyd	Sefydliad sy'n cyhoeddi graddfeydd credyd. Y tair asiantaeth fwyaf yw Fitch, Moody's a Standard & Poor's ond mae yna lawer o rai llai.
Risg credyd	Y risg y bydd parti i gontract yn diffyg dalu ei rwymedigaethau ariannol.
Credydwyr	Person neu gorff y mae'r Cyngor mewn dyled iddynt
Dyled	(1) Contract lle mae un parti mewn dyled ariannol i barti arall, fel benthygiad, blaendal, neu fond. (2) Yn y Cod Darbodus, cyfanswm y benthyca sy'n ddyledus ynghyd â rhwymedigaethau hirdymor eraill.
Dyledwyr	Person neu gorff sy'n ddyledus i'r Cyngor. Gall y ddyled ddeillio o nifer o ffynonellau megis Treth y Cyngor neu

	ôl-ddyledion rhent, gwaith y gellir ailgodi tâl amdano neu lle mae cyfrif wedi'i roi am wasanaeth a ddarperir gan y Cyngor.
Diffygdlu	Methiant i fodloni rhwymedigaeth o dan gontract dyled, gan gynnwys ad-dalu arian parod, fel arfer o ganlyniad i fod mewn trafferth ariannol.
Cyllideb ddiffyg - ysgolion	Mae cyllideb ddiffyg ysgol yn digwydd pan fydd gwariant arfaethedig neu wirioneddol ysgol yn fwy na'r incwm arfaethedig neu wirioneddol ar gyfer blwyddyn ariannol benodol. Mae hyn yn golygu bod gan yr ysgol fwy o dreuliau nag incwm, gan arwain at gydbwysedd ariannol negyddol.
Adnau	Gosod arian parod yn rheoledig gyda sefydliad ariannol. Nid yw adneuo yn fasnachadwy ar farchnadoedd ariannol.
Taliad Uniongyrchol	Mae taliadau uniongyrchol yn eich galluogi i dderbyn taliadau arian parod gan eich awdurdod lleol yn hytrach na gwasanaethau gofal. Gall hyn roi llawer mwy o hyblygrwydd a mwy o reolaeth i chi o'ch pecyn cymorth.
Swyddfa Rheoli Dyledion (DMO)	Y Swyddfa Rheoli Dyledion – asiantaeth weithredol Trysorlys EF sy'n delio â dyled a buddsoddiadau llywodraeth ganolog.
Cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi	Gall awdurdod ddewis clustnodi cronfeydd wrth gefn, gan roi adnoddau o'r neilltu i gyflawni amcanion penodol yn y tymor hwy – er enghraifft, disodli cerbydau, peiriannau ac offer. Dylid nodi pwrpas a defnydd pob cronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi yn glir. Dim ond at ddibenion untro y gellir eu defnyddio, nid gwariant rheolaidd / parhaus.
Alldro Amcangyfrifedig / Rhagamcanol	Amcangyfrifon o'r gwariant hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol, a wnaed ar sail gwariant gwirioneddol a wnaed hyd yn hyn.
Archwiliad Allanol	Mae archwilyr allanol yn darparu gwiriad annibynnol bod cyfrifon blyneddol corff yn adlewyrchu'r flwyddyn ariannol yn briodol, bod arian wedi'i wario yn unol â rheoliadau neu gyfarwyddiadau perthnasol, a bod y corff yn cyflawni'r gwerth gorau posibl am arian cyhoeddus. Gall archwiliad allanol hefyd gynnal adolygiadau gwerth am arian neu adolygiadau eraill o wasanaethau.
Gwerth Teg	Y pris a fyddai unigolyn neu gorff yn ei gael trwy werthu buddsoddiad, neu ei dalu i drosglwyddo dyled, mewn trafodiad marchnad.
Awdurdod Ymddygiad Ariannol (FCA)	Yr Awdurdod Ymddygiad Ariannol – asiantaeth y DU sy'n gyfrifol am reoleiddio marchnadoedd ariannol ac

	ymddygiad sefydliadau ariannol, broceriaid, ceidwaid rheolwyr cronfeydd a chynghorwyr rheoli trysorlys.
Ffioedd a Thaliadau	Incwm a godir o godi ffioedd am ddarparu gwasanaethau fel trwyddedau, parcio ceir a ffioedd cynllunio.
Sefydliad Ariannol	Banc, cymdeithas adeiladu neu undeb credyd. Weithiau mae'r term hefyd yn cynnwys cwmnïau yswiriant.
Offeryn Ariannol	Term cyfrifyddu ar gyfer buddsoddiadau, benthycia ac arian parod arall sy'n daladwy ac yn dderbyniadwy.
Rheoliadau Ariannol	Y rhan honno o Gyfansoddiad y Cyngor sy'n darparu fframwaith cymeradwyedig ar gyfer rheolaeth ariannol briodol yr awdurdod.
Blwyddyn ariannol	Y cyfnod o ddeuddeg mis sy'n dechrau ar 1 Ebrill
Costau ariannu	Yn y Cod Darbodus, llog sy'n daladwy ar ddyled heb incwm buddsoddi heb ynghyd â phremiymau heb ostyngiadau ynghyd ag isafswm darpariaeth refeniw (MRP).
Cyllidol	Yn ymwneud â chyllid cyhoeddus, yn enwedig trethiant, refeniw cyhoeddus a dyled gyhoeddus.
Blaengytundeb	Trefniant lle mae benthyciad neu flaendal yn cael ei wneud cyn i'r arian parod gael ei drosglwyddo, gyda'r cyfnod ymlaen llaw yn hirach na'r cyfnod safonol (os o gwbl) ar gyfer trafodiad o'r fath.
Twyll	Mae twyll yn dwyll bwriadol a wneir er budd personol neu i niweidio unigolyn arall. Mae rheolaethau mewnol a threfniadau llywodraethu da yn hanfodol er mwyn lleihau'r risg o dwyllo. Pan fydd cyngor yn dioddef twyll neu ladrad, mae'n aml yn wir fod y troseddwr wedi paratoi dogfennau ffug e.e. anfonebau i gelu neu i guddio'r lladrad neu'r twyll.
Cynnyrch Domestig Gros (GDP)	Cynnyrch domestig gros - gwerth y cynhyrchiad cyfanredol cenedlaethol o nwyddau a gwasanaethau yn yr economi. Gelwir cynnydd GDP yn dwf economaidd.
Cronfa Gyffredinol	Cronfa wrth gefn awdurdod lleol sy'n dal y gwarged neu'r diffyg cronedig ar incwm a gwariant refeniw, ac eithrio ar dai cyngor
Gilt	Bond a gyhoeddwyd gan Lywodraeth y DU, gan gymryd ei enw o'r papur aur y cawsant eu hargraffu arno yn wreiddiol.
Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio	Mae Pwyllgorau Llywodraethu ac Archwilio yn monitro ac yn adolygu'r prosesau risg, rheoli a llywodraethu sydd wedi'u sefydlu mewn sefydliad a'r prosesau sicrwydd cysylltiedig i sicrhau bod systemau rheoli mewnol yn effeithiol a bod gweithgareddau o fewn y

	gyfraith a'r rheoliadau llywodraethol. Gwneir hyn trwy broses o her adeiladol.
Cyllideb Refeniw Gros	Mae'r Gyllideb Refeniw Gros yn cynnwys yr holl gyllid sydd ar gael i'r awdurdod, nid yn unig y Grant Cynnal Refeniw, Ardrethi Annomestig a Threth y Cyngor, ond hefyd grantiau, ffioedd, taliadau a chyfraniadau penodol eraill y mae'r Cyngor yn eu derbyn.
Cyllid Neilltuedig	Cyllid wedi'i neilltuo, y mae'n rhaid ei wario ar wasanaethau neu fentrau penodol
Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS)	Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, y set o reolau cyfrifyddu sy'n cael eu defnyddio gan awdurdodau lleol y DU ers 2010.
Amhariad	Gostyngiad yng ngwerth ased neu fuddsoddiad
Indemniad	Amddiffyniad rhag colled yn y dyfodol, neu eithriad cyfreithiol rhag atebolrwydd am iawndal.
Chwyddiant	Cyfradd y cynnydd mewn prisiau dros gyfnod penodol o amser.
Risg chwyddiant	Y risg bod newidiadau annisgwyl mewn cyfraddau chwyddiant yn achosi colled heb ei gynllunio, er enghraifft gan gostau sy'n codi'n gyflymach nag incwm.
Yswiriant	Yswiriant yw un o'r ffyrdd y mae'r cynghorau yn rheoli'r risg o golledion.
Llog (Interest)	Iawndal am y defnydd o arian parod a delir i a chan fenthycwyr ar offerynnau dyled.
Risg cyfradd llog	Y risg bod newidiadau annisgwyl mewn cyfraddau llog yn achosi colled heb ei gynllunio, er enghraifft gan fwy o daliadau ar fenthycha neu incwm is ar fuddsoddiadau.
Archwiliad Mewnol	Mae archwilio mewnol yn darparu gwasanaeth gwerthuso gwrthrychol o fewn sefydliad, i wella gweithdrefnau rheoli a llywodraethu risg y sefydliad, ac i roi sicrwydd i'r swyddog atebol a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar y materion hyn.
Benthycha mewnol	Term llywodraeth leol ar gyfer pan fydd dyled "allanol" gwirioneddol yn is na'r gofyniad cyllido cyfalaf, sy'n nodi bod gwahaniaeth wedi'i fenthycha o adnoddau mewnol yn lle hynny; mewn gwirionedd nid yw hyn yn fath o fenthycha.
Rheolaeth fewnol	Y systemau sydd gan sefydliad ar waith i reoli a lliniaru risg.
Stocrestr	Rhestr fanwl o'r holl nwyddau, deunyddiau, dodrefn ac offer ym mherchnogaeth neu ddefnydd gwasanaeth penodol, ac eithrio'r rhai a gedwir mewn cofnodion stociau a storfeydd. Maent hefyd yn destun gwiriadau corfforol cyfnodol. Fel arfer, cynhelir stocrestrau yn ddigon manwl o ran disgrifiad, lleoliad, oedran, gwerth ac ati i alluogi unrhyw golled sylweddol sy'n deillio o dân, lladrad neu

	ddigwyddiad arall i gael ei adnabod ac i gefnogi unrhyw golled sylweddol sy'n deillio o dân, lladrad neu ddigwyddiad arall ac i gefnogi unrhyw hawliad yswiriant.
Incwm ar Fuddsoddiad	Incwm o dderbyniadau llog ar fuddsoddiadau a ddelir gan y Cyngor.
Eiddo buddsoddi	Tir ac adeiladau sy'n cael eu dal yn unig ar gyfer incwm rhent a / neu dwf cyfalaf. Nid yw'r perchennog yn byw mewn eiddo buddsoddi ac nid ydynt yn darparu unrhyw fudd gwasanaeth uniongyrchol.
Strategaeth fuddsoddi	Dogfen sy'n ofynnol gan ganllawiau buddsoddi sy'n nodi cynlluniau a pharamedrau buddsoddi awdurdod lleol ar gyfer y flwyddyn i ddod. Weithiau mae'n rhan o strategaeth rheoli trysorlys yr awdurdod.
Prydles	Contract lle mae un parti yn caniatáu i un arall wneud defnydd o ased yn gyfnewid am gyfres o daliadau. Mae'n economaidd debyg i brynu'r ased a benthycia benthyciad, ac felly mae prydlesi yn aml yn cael eu cyfrif fel math o ddyled.
Lesddeiliad	Parti i gontract prydles sy'n defnyddio ased sy'n eiddo i'r lesydd.
Lesydd	Parti i gontract prydles sy'n berchen ar ased ond sy'n caniatáu i un arall (y lesddeiliad) ei ddefnyddio.
Ardoll	Mae ardoll yn swm o arian y mae awdurdod lleol yn gorfod ei gynnwys yn ei gyllideb ar ran sefydliad arall – er enghraifft, yr Awdurdod Tân ac Achub, Gwasanaeth y Crwner ac ati. Nid yw hyn yn ymddangos fel eitem ar wahân ar y bil treth y cyngor fel y byddai praesept yn ei wneud.
Atebolrwyddau	Eitemau sy'n ddyledus gan y Cyngor fel benthyciadau, prydlesi, ac ati.
Meincnod atebolrwydd	Term ym Mhecyn Cymorth Rheoli Risg CIPFA sy'n cyfeirio at yr isafswm o fenthycia sy'n ofynnol i gadw buddsoddiadau ar isafswm lefel hylifedd. Defnyddir i gymharu â lefel wirioneddol a rhagamcanol benthycia.
lawndal wedi'i ddatod	Amcangyfrif blaenorol o golled ariannol a ellid ei gyfiawnhau os bydd methiant i gwblhau erbyn y dyddiad(au) penodedig.
Risg hylifedd	Y risg na fydd arian parod ar gael i fodloni rhwymedigaethau ariannol, er enghraifft pan na ellir adalw buddsoddiadau ac na ellir benthycia benthyciadau newydd.
Benthyciad	Contract lle mae'r rhoddwr benthyciadau yn darparu swm o arian (y prifswm) i fenthyciwr, sy'n cytuno i'w adalu yn y dyfodol ynghyd â llog. Nid yw benthyciadau fel arfer yn fasnachadwy ar farchnadoedd ariannol.

Benthyciadau Gofyniadau Cyllido Cyfalaf (CFR)	Y gofyniad ariannu cyfalaf heb y swm a gyflawnir gan rwymedigaethau hirdymor eraill, h.y. y swm sydd i'w fodloni trwy fenthycha.
LOBO	Opsiwn benthyciwr – benthyciad tymor hir lle mae gan y benthyciwr yr opsiwn i gynnig cynnydd yn y gyfradd llog ar ddyddiadau a bennwyd ymlaen llaw. Yna, mae gan y benthyciwr yr opsiwn i naill ai dderbyn y gyfradd newydd neu ad-dalu'r benthyciad heb gosb. Mae LOBOs yn cynyddu risg cyfradd llog y benthyciwr a dylai'r benthyciad felly ddenu cyfradd llog is i ddechrau.
Setliad Llywodraeth Leol	Dyraniad cyllid blynyddol gan Lywodraeth Cymru i awdurdodau lleol.
Tymor hir	Fel arfer yn golygu mwy na blwyddyn
Risg y farchnad	Y risg y bydd symudiadau mewn newidynnau marchnad yn cael effaith annisgwyl. Fel arfer, mae wedi'i rhannu'n risg cyfradd llog, risg pris a risg cyfnewidfa dramor.
Perthnasedd	Mae hyn yn cyfeirio at faint cymharol swm, a'r effaith y mae'n ei chael ar y datganiadau ariannol. Yn y broses gyfrifyddu, mae cyfrifwyr yn ystyried symiau cymharol fawr o arian yn sylweddol. Mae hyn yn golygu eu bod yn cael effaith sylweddol ar gyllid y sefydliad
Aeddfedrwydd	(1) Y dyddiad pan fydd buddsoddiad neu fenthycha wedi'i drefnu i gael ei ad-dalu. (2) Math o fenthyciad lle mae'r prifswm yn cael ei ad-dalu ar y dyddiad aeddfedu yn unig.
Strategaeth Ariannol Tymor Canolig	Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (MTFS) yn gynllun ariannol treigl sy'n cael ei ddiweddarau'n flynyddol gan awdurdodau lleol. Yn nodweddiadol, bydd hyn yn cynnwys gwariant wedi'i gynllunio am dair i bum mlynedd.
MiFID II	Yr ail Gyfarwyddeb Marchnadoedd mewn Offerynnau Ariannol - fframwaith deddfwriaethol a sefydlwyd gan yr Undeb Ewropeaidd i reoleiddio marchnadoedd ariannol yn y bloc a gwella amddiffyniadau i fuddsoddwyr.
Isafswm Darpariaeth Refeniw (MRP)	Isafswm darpariaeth refeniw - swm blynyddol y mae'n ofynnol i awdurdodau lleol ei neilltuo a'i godi ar refeniw am ad-dalu dyled sy'n gysylltiedig â gwariant cyfalaf. Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i awdurdodau lleol roi sylw i ganllawiau'r llywodraeth ar MRP.
Polisi ariannol	Mesurau a gymerwyd gan fanciau canolog i roi hwb neu arafu'r economi, fel arfer trwy newidiadau mewn cyfraddau llog. Mae llacio ariannol yn cyfeirio at doriadau mewn cyfraddau llog, gan ei gwneud hi'n rhatach i aelwydydd a busnesau fenthycha ac felly gwario mwy, gan roi hwb i'r economi, tra bod tynhau

	ariannol yn cyfeirio at y gwrthwyneb. Gweler hefyd polisi cyllidol a llacio meintiol.
Pwyllgor Polisi Ariannol (MPC)	Pwyllgor Banc Lloegr sy'n gyfrifol am weithredu polisi ariannol yn y DU trwy newid y Gyfradd Banc a llacio meintiol gyda'r nod o gadw chwyddiant CPI ar oddeutu 2%.
Cronfa'r Farchnad Arian (MMF)	Cynllun buddsoddi ar y cyd sy'n buddsoddi mewn ystod o asedau tymor byr sy'n darparu ansawdd credyd uchel a hylifedd uchel. Fel arfer mae'n cyfeirio at gronfeydd CNAV a LVNAV gyda WAM o dan 60 diwrnod sy'n cynnig mynediad ar unwaith, ond mae diffiniad yr Undeb Ewropeaidd yn ymestyn i gynnwys cronfeydd CashPlus.
Marchnadoedd arian	Y marchnadoedd ar gyfer cyllid tymor byr, gan gynnwys adneuo a biliau T. Gweler hefyd marchnadoedd cyfalaf.
MRP	Gweler Isafswm Darpariaeth Isafswm Refeniw
Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn	Mae'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn dangos y symudiad o ddechrau'r flwyddyn i ddiwedd y flwyddyn ar y gwahanol gronfeydd wrth gefn a ddelir gan y Cyngor, wedi'u dadansoddi'n 'gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy' - y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant - a chronfeydd wrth gefn 'na ellir eu defnyddio', y mae'n rhaid eu neilltuo at ddibenion penodol.
Benthyca net	Benthyca minws buddsoddiadau trysorlys.
Cyllideb Refeniw Net	Y Gyllideb Refeniw Net yw'r gyllideb ar ôl i ffioedd, taliadau, incwm arall a grantiau penodol gael eu hystyried. Mae'n cael ei ariannu o'r Grant Cynnal Refeniw, Ardrethi Annomestig a Threth y Cyngor.
Ffrwd Refeniw Net	Yn y Cod Darbodus, incwm o grantiau llywodraeth gyffredinol, Treth y Cyngor a chyfraddau.
Gwerth Enwol	Nid yw gwerth enwol yn ystyried effaith chwyddiant, mae'n werth ariannol absoliwt.
Ardrethi Annomestig	Fe'i gelwir hefyd yn 'ardrethi busnes': math o drethiant ar eiddo masnachol a busnes (h.y. eiddo annomestig). Mae'r Llywodraeth yn pennu'r gyfradd y mae'n cael ei osod yn genedlaethol, ond mae'n cael ei gasglu gan bob Cyngor ar gyfer eiddo yn eu hardal. Yna, mae pob Cyngor yn derbyn cyfran o'r cyfanswm sydd ar gael fel rhan o'i gyllid blynyddol, yn seiliedig ar gyfanswm ei boblogaeth oedolion.
Buddsoddiadau amhenodol	Term y llywodraeth ar gyfer buddsoddiadau nad ydynt yn bodloni'r diffiniad o fuddsoddiad penodol neu fenthyciad y mae'n rhaid gosod terfynau arno. Ers 2018, nid yw'r term yn berthnasol i fuddsoddiadau trysorlys yn Lloegr. Ddim yn berthnasol yn yr Alban.

Anghylchol	Incwm, gwariant neu gynilion untro.
Cyllideb Wreiddiol	Term a ddefnyddir i ddisgrifio'r gyllideb a osodwyd ym mis Chwefror cyn pob blwyddyn ariannol. Fe'i defnyddir unwaith y bydd y flwyddyn ariannol wedi dechrau i'w wahaniaethu rhag y gyllideb ddiwygiedig. Yn dilyn o'r gyllideb sylfaenol, ond yn caniatáu twf (neu arbedion) ac amrywiadau eraill.
Ffin weithredol	Dangosydd darbodus sy'n dangos y lefel fwyaf tebygol, darbodus, amcangyfrifedig o ddyled allanol, ond nid y senario gwaethaf. Dylai torri'r ffin weithredol yn rheolaidd ysgogi camau gweithredu rheoli.
Risg weithredol	Y risg bod twyll, gwall neu fethiant system yn arwain at golled annisgwyl.
Rhwymedigaethau hirdymor eraill	Term y Cod Darbodus ar gyfer trefniadau credyd.
Alldro	Gwariant mewn gwirionedd.
Gorwario	Wrth gyfeirio at wariant, mae'r gwariant gwirioneddol a wnaed yn fwy na'r gyllideb. Wrth gyfeirio at incwm, mae'r incwm gwirioneddol a gyflawnir yn llai na'r gyllideb.
Talu wrth Ennill (PAYE)	Talu Wrth Ennill - Didyniadau treth o gyflogau a thaliadau cyflogau a wneir gan y Cyngor yn unol â deddfwriaeth CThEF.
Cronfa bensiwn	Cyfrif wedi'i neilltuo ar gyfer incwm, gwariant a buddsoddiadau cynllun pensiwn y llywodraeth leol. Nid yw buddsoddiadau cronfeydd pensiwn yn cael eu hystyried yn rhan o reoli trysorlys.
Cyfrif Arian Mân / Imprest	Swm bach o arian parod a gedwir wrth law gan wasanaeth ar gyfer treuliau damweiniol.
Praesept	Dyma Dreth y Cyngor a gesglir gan y Cyngor ar ran y Cynghorau Tref a Chymuned ac Awdurdod Heddlu De Cymru
Pwysau	Mae pwysau cyllideb yn gynnydd mewn cost sydd yn gyffredinol y tu hwnt i reolaeth y gwasanaeth neu'r sefydliad.
Menter Cyllid Preifat (PFI)	Cynllun y llywodraeth lle mae cwmni preifat yn dylunio, adeiladu, ariannu a gweithredu asedau ar ran y sector cyhoeddus, yn gyfnewid am gyfres o daliadau, fel arfer dros 30 mlynedd. Mae'n cyfrif fel trefniant credyd a dyled.
Cronfa eiddo	Cynllun buddsoddi ar y cyd sy'n buddsoddi mewn eiddo yn bennaf. Oherwydd costau prynu a gwerthu eiddo, gan gynnwys treth dir y dreth stamp, fel arfer codir ffi sylweddol ar fuddsoddiad cychwynnol, neu wahaniaeth sylweddol rhwng y pris cais a chynnig.

Darpariaeth	Mae darpariaeth yn atebolrwydd o amseriad neu swm ansicr. Er enghraifft, gall fod yn dâl ar gost gwasanaethau ar gyfer rhwymedigaethau y gwyddys eu bod yn bodoli, ond mae'n rhaid iddo fod yn amcangyfrifol.
Benthycia darbodus	Gweler 'Benthycia (Darbodus) Digymorth'
Cod Darbodus	Wedi'i ddatblygu gan CIPFA a'i gyflwyno ym mis Ebrill 2004 fel cod ymarfer proffesiynol i gefnogi cynllunio buddsoddi cyfalaf awdurdodau lleol o fewn fframwaith clir, fforddiadwy, darbodus a chynaliadwy ac yn unol ag arferion proffesiynol da. Mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i awdurdodau lleol roi sylw i'r Cod Darbodus.
Dangosyddion darbodus	Dangosyddion sy'n ofynnol gan y Cod Darbodus ac a bennir gan yr awdurdod lleol i ddiffinio ei wariant cyfalaf a'i fframwaith rheoli asedau. Maent wedi'u cynllunio i gefnogi a chofnodi gwneud penderfyniadau lleol mewn modd sy'n atebol i'r cyhoedd.
Y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb)	Y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus - corff statudol sy'n gweithredu o fewn y Swyddfa Rheoli Dyledion sy'n benthycia arian o'r Gronfa Benthyciadau Genedlaethol i awdurdodau lleol a chyrff rhagnodedig eraill ac yn casglu'r ad-daliadau.
Gwerth Gwirioneddol	Mae gwerth gwirioneddol ar ôl ystyried gwerth chwyddiant.
Cylchol	Incwm, gwariant neu arbedion parhaus
Risg ail-ariannu	Y risg na ellir ail-ariannu benthyciadau sy'n aeddfedu, neu ddim ond ar gyfraddau llog uwch na'r disgwyl sy'n arwain at golled heb ei gynllunio. Wedi'i reoli trwy gynnal proffil aeddfedrwydd llyfn.
Cronfeydd wrth gefn	Mae'r rhain yn falansau mewn llaw sydd wedi cronni dros flynyddoedd blaenorol ac sy'n cael eu cadw at ddibenion diffiniedig (cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi) a chyffredinol (cronfeydd wrth gefn cyffredinol). Mae'n ofynnol i gynghorau adolygu'n rheolaidd lefel a phwrpas eu cronfeydd wrth gefn ac i ystyried cyngor y Prif Swyddog Cyllid.
Refeniw	Term a ddefnyddir i ddisgrifio costau beunyddiol rhedeg gwasanaethau'r Cyngor e.e. cyflogau, costau cyfleustodau ar gyfer adeiladau, glanhau, costau sy'n gysylltiedig â thrafnidiaeth, bwyd, cyflenwadau cyffredinol e.e. nwyddau traul fel papur, deunydd ysgrifennu ac ati.
Grant Cynnal Refeniw (RSG)	Mae'r Grant Cynnal Refeniw (RSG) yn cynrychioli'r brif elfen yn y cymorth ar gyfer gwariant refeniw lleol y mae'r Cyngor yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru. Mae symiau'n cael eu pennu'n flynyddol ac o flaen llaw

	pob blwyddyn ariannol newydd fel rhan o'r Setliad Ariannol Llywodraeth Leol, ac maent yn rhan o'r Cyllid Allanol Cyfun (AEF), ynghyd â chyfran o Ardrethi Annomestig.
Cyllideb ddiwygiedig	Mae hyn wedi'i adeiladu o'r gyllideb wreiddiol ar gyfer y flwyddyn a throsglwyddiadau i addasu ar gyfer tanwariant neu orwariant hysbys o fewn y terfyn arian cyffredinol ar gyfer y gwasanaeth.
Rheoli Risg	Dull wedi'i gynllunio a systematig, sy'n cynnwys diwylliant, strwythur a phrosesau, i roi sicrwydd bod risgiau sylweddol y Cyngor yn cael eu nodi, eu gwerthuso a'u rheoli'n effeithiol.
Polisi Rheoli Risg	Polisi cytunedig sy'n nodi sut a pham y bydd y Cyngor yn rheoli risgiau o bob math ar draws ei holl weithgareddau.
Cynllun Dirprwy	Y fframwaith lle mae rheolaeth gyllidebol a monitro ariannol yn cael eu hymarfer ar lefel leol.
Cytundebau Adran 106	Mae cytundebau adran 106, a elwir hefyd yn rhwymedigaethau cynllunio, yn gytundebau rhwng datblygwyr ac awdurdodau cynllunio lleol sy'n cael eu negodi fel rhan o amod caniatâd cynllunio. Mae Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 yn galluogi awdurdodau lleol i drafod cyfraniadau tuag at ystod o seilwaith a gwasanaethau, megis cyfleusterau cymunedol, mannau agored cyhoeddus, gwelliannau trafnidiaeth a/neu dai fforddiadwy. Cyfeirir at y cyllid a dderbynnir fel cyllid Adran 106.
Swyddog Adran 151	Mae adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 yn ei gwneud yn ofynnol i bob awdurdod lleol wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu eu materion ariannol yn briodol ac yn ei gwneud yn ofynnol i un swyddog gael ei enwebu i gymryd cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny.
SONIA	Sterling Overnight Index Average - Mae SONIA yn seiliedig ar drafodion gwirioneddol ac yn adlewyrchu cyfartaledd y cyfraddau llog y mae banciau'n eu talu i fenthycu sterling dros nos gan sefydliadau ariannol eraill a buddsoddwyr sefydliadol eraill.
Grantiau penodol gan y llywodraeth	Grantiau a roddir i awdurdodau lleol gan y llywodraeth i gefnogi gweithgareddau neu brosiectau penodol. Mae telerau ac amodau penodol sy'n gysylltiedig â gwariant a chyfrif am y grantiau hyn.
Asesiadau Gwario Safonol (SSAs)	Mae Asesiadau Gwario Safonol (SSAs) yn asesiadau tybiannol o anghenion pob cyngor i wario ar wasanaethau refeniw, a gyfrifir bob blwyddyn gan Lywodraeth Cymru i'w defnyddio wrth ddosbarthu'r

	Grant Cynnal Refeniw (RSG). Mae SSAs yn cael eu cyfrifo cyn y flwyddyn y maent yn ymwneud â hi gan ddefnyddio egwyddorion a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru, sy'n cwmpasu nodweddion demograffig, corfforol a chymdeithasol pob ardal, fel y'u hadlewyrchir gan ystod o ddangosyddion. Mae SSA awdurdod yn deillio o fecanwaith cyllido i ddosbarthu'r RSG, nid yw'n cael ei ystyried, ac ni ddylid ei ystyried, fel lefel darged o wariant ar gyfer awdurdod. Nid yw'r cyllid RSG heb ei neilltuo, ni ddylai SSAs fod yn rhagnodol mewn unrhyw ffordd, ac felly bydd awdurdodau yn gwario ar lefelau uwchlaw ac is na'u SSA yn ôl penderfyniadau sydd wedi'u gwneud yn lleol.
Datganiad o Gyfrifon	Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn darparu manylion am sefyllfa ariannol y Cyngor dros y flwyddyn ariannol flaenorol. Ei bwrpas yw rhoi gwybodaeth glir am gyllid yr awdurdod i etholwyr, y rhai sy'n destun trethi a thaliadau a godir yn lleol, aelodau'r awdurdod, gweithwyr a phartïon eraill â buddiant. Dylai datganiadau o gyfrifon ar draws pob awdurdod lleol adlewyrchu patrwm cyflwyno cyffredin, er nad yw hyn yn ei gwneud yn ofynnol iddynt fod mewn fformat yr un fath. Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cael ei gynhyrchu yn unol â gofynion y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y DU (y cod), sy'n cael ei ddiweddarau'n flynyddol.
Isgontractwyr	Mae is-gontractwr yn berson cyfreithiol a benodir gan gontractwr i weithredu'r contract, rhan o'r contract neu unrhyw ran o'r contract a neilltuwyd iddo.
Cyflenwadau	Nwyddau traul (e.e. papur, deunydd ysgrifennu, bwydydd ac ati).
Benthycia â chymorth	Ffynhonnell gyllid gan Lywodraeth Cymru i ariannu gwariant cyfalaf cyffredinol. Mae dyraniadau yn cael eu cyhoeddi'n flynyddol i bob awdurdod lleol fel rhan o'r Setliad Ariannol Llywodraeth Leol. Mae Llywodraeth Cymru yn cynnwys elfen o fewn y Grant Cynnal Refeniw i ariannu costau cronus y benthyciad hwn sy'n cael ei ddosbarthu fel benthyciad â chymorth.
Sylfaen drethu	Dyma nifer yr anheddau cyfwerth â Band D mewn ardal awdurdod lleol ar ôl ystyried unrhyw ostyngiadau, premiymau ac eithriadau. Mae sylfaen dreth awdurdod yn cael ei ystyried wrth gyfrifo ei dreth gyngor.
Addasiad Technegol	Addasiad i gyllidebau o ganlyniad i'r Cyngor gadw at God Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol

	y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus. Gallai'r rhain gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, ailddyrannu cyllidebau cyflog a phrisiau canolog i ardaloedd eraill o fewn y cyngor neu ddyrannu taliadau cyfalaf ar draws y cyngor, ac addasiadau cyfrifyddu diwedd blwyddyn angenrheidiol yn unol ag arferion cyfrifyddu derbyniedig.
Rhestr Dendro	Wedi'i thynnu o restr ddethol a bennwyd yn flaenorol, y rhestr o gyflenwyr, darparwyr neu gontractwyr a wahoddwyd i dendro.
Tendrwr	Cyflenwr neu ddarparwr neu gontractwr posibl.
Bil y Trysorlys (neu Bil-T)	Bil y Trysorlys - bil a gyhoeddir gan lywodraeth.
Buddsoddiadau Trysorlys	Buddsoddiadau a wneir at ddibenion rheoli trysorlys, yn hytrach na buddsoddiadau masnachol a buddsoddiadau gwasanaeth.
Rheoli Trysorlys	Rheoli llif arian yr awdurdod, ei fenthyciadau a'i fuddsoddiadau, rheoli'r risgiau cysylltiedig, a mynd ar drywydd y perfformiad neu'r enillion gorau posibl sy'n gyson â'r risgiau hynny.
Cynghorydd rheoli trysorlys	Cwmni rheoledig sy'n darparu cyngor ar reoli trysorlys, cyllid cyfalaf a materion cysylltiedig.
Cod Rheoli Trysorlys	Cod Ymarfer CIPFA ar gyfer Rheoli Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus a Nodiadau Canllaw Traws-sectorol, y mae'n ofynnol i awdurdodau lleol yn ôl y gyfraith roi sylw iddynt.
Dangosyddion rheoli trysorlys	Dangosyddion sy'n ofynnol gan y Cod Rheoli Trysorlys i gynorthwyo i reoli risg credyd, risg cyfradd llog, risg ailariannu a risg prisiau.
Datganiad polisi rheoli trysorlys	Dogfen sy'n ofynnol gan y Cod Rheoli Trysorlys sy'n nodi diffiniad awdurdod lleol o reoli trysorlys ac amcanion ar gyfer rheoli.
Arferion rheoli trysorlys (TMPs)	Dogfen sy'n ofynnol gan y Cod Rheoli Trysorlys sy'n nodi prosesau a gweithdrefnau manwl awdurdod lleol ar gyfer rheoli trysorlys.
Strategaeth Rheoli Trysorlys (TMS)	Y strategaeth ar gyfer gweithgareddau Rheoli Trysorlys i'w mabwysiadu ar gyfer blwyddyn ariannol benodol. Mae angen i'r strategaeth fod yn ddigon hyblyg i ganiatáu i'r Pennaeth Cyllid ymateb yn briodol i amgylchiadau newidiol yn ystod y flwyddyn er budd orau i'r Cyngor.
Tanwariant	Wrth gyfeirio at wariant, mae'r gwariant gwirioneddol yn llai na'r gyllideb. Wrth gyfeirio at incwm, mae'r incwm gwirioneddol a gyflawnir yn fwy na'r gyllideb.
Cyllid heb ei neilltuo	Cyllid wedi'i ddyrannu heb gyfyngiadau ar sut y dylid ei wario.

Benthyca (Darbodus) Digymorth	Benthyca i ariannu gwariant cyfalaf sy'n fwy na chymorth Llywodraeth Cymru yn y Grant Cynnal Refeniw. Gall cynghorau ddewis ariannu gwariant cyfalaf trwy fenthyca (darbodus) digymorth cyn belled â'u bod yn dangos bod benthyca yn ddarbodus, yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy, gan y bydd angen talu costau refeniw parhaus benthyca digymorth o hyd o'r adnoddau sydd ar gael.
Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio	Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio at ddibenion cyfreithiol neu gyfrifyddu penodol ac na ellir eu defnyddio i ariannu gwariant yn y dyfodol.
Cronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio	Cyfeirir at gronfeydd wrth gefn y gellir eu defnyddio fel cronfeydd wrth gefn wedi'u cefnogi gan arian parod y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant yn y dyfodol. Fodd bynnag, bydd rhai cronfeydd wrth gefn yn destun cyfyngiadau ar eu defnydd. Mae'r rhain yn cynnwys Cronfeydd Wrth Gefn Ysgolion, Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso a Chronfeydd Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf.
Gwerth am arian	Yn fras, gwerth am arian yw i ba raddau y cyflawnir amcanion mewn perthynas â chostau. Mae'n ymwneud â chyflawni'r cyfuniad gorau posibl o gostau a buddion i sefydliad. Mae gwerth am arian yn cael ei ddiffinio'n fwy ffurfiol fel y berthynas rhwng economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd. Economi yw'r pris a delir am yr hyn sy'n mynd i mewn i ddarparu gwasanaeth. Mae effeithlonrwydd yn fesur o gynhyrchiant – faint rydych chi'n elwa mewn perthynas â'r hyn sy'n cael ei roi i mewn. Mae effeithiolrwydd yn fesur o'r effaith a gyflawnir a gall fod yn feintiol neu'n ansoddol. Dylai canlyniadau fod yn deg ar draws cymunedau, felly dylai mesurau effeithiolrwydd gynnwys agweddau ar ecwiti.
Amrywiant	Y gwahaniaeth rhwng y gyllideb ddiweddaraf ac incwm neu wariant gwirioneddol. Gall fod yn 'wirioneddol' os yw'n adlewyrchu'r sefyllfa gyfredol neu'r sefyllfa fwyaf diweddar neu'n 'rhagamcanol', er enghraifft wedi'i ragweld hyd at ddiwedd y mis neu flwyddyn ariannol.
Trosglwyddiad	Trosglwyddiad darpariaeth gyllideb o un pen cyllideb i'r llall. Mae penderfyniadau trosglwyddo yn berthnasol i benaethiaid refeniw a gwariant cyfalaf, a rhwng gwariant ac incwm, a gallant gynnwys

	trosglwyddiadau o ddarpariaethau wrth gefn. Fodd bynnag, ni chaniateir cymeradwyo trosglwyddiadau rhwng penaethiaid cyllideb cyfalaf a refeniw.
Cyfalaf gweithio	Y gwarged arian parod neu'r diffyg sy'n deillio o'r gwahaniaethau amseru rhwng incwm/gwariant mewn termau cyfrifyddu a derbyniadau/taliadau mewn termau arian parod.